

С

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогіки НАПН України

I Уманський державний педагогічний університет
і імені Павла Тичини
I Факультет іноземної філології

РОЗВИТОК ОСВІТНІХ СИСТЕМ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ: ТЕНДЕНЦІЇ І ПРОГНОЗИ

**МАТЕРІАЛИ
міжнародної наукової
конференції**

26-27 травня 2011 рік

Частина I

Визначення

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогіки НАПН України
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Факультет іноземної філології

РОЗВИТОК ОСВІТНІХ СИСТЕМ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ:
ТЕНДЕНЦІЇ І ПРОГНОЗИ

МАТЕРІАЛИ
міжнародної наукової конференції
26-27 травня 2011 рік

Частина I

Умань 2011

- компоненти освітньої системи (ділі, зміст і технологія навчання, науково-педагогічні кадри, педагогічні і матеріально-технічні засоби та ш.).

Резюмуючи вкажемо, що згідно вимог Болонських міністерських конференцій 2005-2007 рр. системи забезпечення якості надання освітніх послуг повинні враховувати:

1. Правила і процедури гарантування якості: заклади повинні мати правила та пов'язані з ними процедури, які гарантують якість їх стандартів і результатів. Вони повинні також сприяти формуванню такої організаційної культури, яка визнає важливість забезпечення якості їх роботи. Для досягнення цього заклади повинні мати і реалізовувати стратегію неперервного підвищення якості. Стратегія, правила і процедури повинні мати формальний статус та бути публічно доступними. Вони повинні передбачати також визнання ролі студентів та інших зацікавлених сторін.

2. Ухвалення, моніторинг і періодичний огляд програм і результатів: заклади повинні мати формальні механізми ухвалення, періодичного перегляду і моніторингу їх навчальних програм і досягнутих результатів.

3. Оцінка студентів: студентів треба оцінювати, використовуючи визначені критерії, правила і процедури, які застосовуються послідовно.

4. Гарантія якості викладацького складу: заклади повинні мати засоби контролю того, що до навчання студентів залучені кваліфіковані і компетентні викладачі. Кваліфікація викладачів має бути доступна для зовнішнього контролю, а результати контролю можуть бути оприлюднені.

5; Ресурси: заклади повинні гарантувати, що ресурси, потрібні для забезпечення навчання студентів, є адекватними і доступними для всіх запропонованих навчальних програм.

6. Інформаційні системи: заклади повинні гарантувати, що вони збирають, аналізують і використовують відповідну інформацію для ефективного управління їх навчальними програмами та іншими діями.

7. Інформування громадськості: заклади повинні регулярно оприлюднювати неупереджену та об'єктивну кількісну і якісну інформацію про програми, які вони пропонують, та досягнуті результати.

Список використаних джерел:

1. Матвійчук С.Г. Методичні, екзаменні до вивчення модуля «Системи управління якістю освіти вищих навчальних закладів» дисципліни «Державна політика і управління в освіті» / С.Г. Матвійчук, С.М. Ромашко.-К.: ПАДУ, 2009).- 44 с
2. Управление качеством образования: Практикоориентированная монография и методическое пособие. Издание второе, переработанное и дополненное / Под ред. М. М. Поташника. М.: Педагогическое общество России, 2000. 448 с.
3. Федоров Н.А. Педагогические технологии управления качеством профессионального образования: учеб. пособие для студ.ВУЗов / В.Л. Федоров, Е.Д. Колегова.-М.:Изд.центр «Академия», 2008.-208 с.

Галина Навчук,

Ігор Навчук,

Алла Ткач,

Буковинський державний
медичний університет
(м. Чернівці, Україна)

ПРАВИЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ УВНЗ - НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Національна система розвитку вищої освіти в ХХІ столітті пріоритетним напрямом визначає підготовку високоосвічених, кваліфікованих фахівців, здатних творчо працювати, професійно розвиватися, освоювати й впроваджувати науково-інформаційні технології.

Не знання, а здатність їх отримувати; не пам'ять, а системне мислення як основа ґрунтовних знань; не пасивна участь, а старанність і активність у навчальному процесі; не просто розуміння, а критичне осмислення отриманої інформації, підкріплене самовизначенням; не навчання у звичайному розумінні, а навчання для особистого професійного й суспільного зростання тощо - ось деякі методичні принципи, характерні для процесу модернізації нашої освіти.

Виходячи з цих тверджень, важливе завдання сучасних вишів - прищеплювати майбутнім спеціалістам навички не стільки сприймати інформацію, скільки здобувати знання самостійно. Необмежені можливості для його успішної реалізації, на нашу думку, дає правильно організована самостійна робота студентів (СРС). Саме від неї залежить активність студентів у навчальній діяльності, їх бажання займатися самоосвітою, усвідомлення ними необхідності включитися в майбутньому в систему неперервної освіти.

Значне збільшення кількості годин на СРС (не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу часу, відведеного на вивчення конкретної дисципліни) вимагає нових підходів до її організації, забезпечення та контролю, насамперед переосмислення ролі й діяльності учасників процесу навчання. Так, змінюється роль студента, який стає не лише суб'єктом, а й ініціатором та організатором свого навчання. Чисто репродуктивне засвоєння знань відходить на задній план. Процес навчання вже не односторонній спрямований від викладача до студента, а проходить як діалог, точніше — позитивний зворотній зв'язок „викладач - студент”, побудований на ґрунті розуміння, прийняття і визнання. Такий підхід дає можливість розвивати пізнавальну активність майбутніх фахівців, формувати їх самостійність як рису особистості, здатність до творчого розв'язання сучасних виробничих завдань, уміння приймати виважені професійні рішення.

Підвищуються вимоги і до викладача: він повинен мати високу

професійну компетентність, бути готовим до співробітництва і співтворчості зі студентами, до використання інноваційних педагогічних технологій тобто бути і педагогом, і консультантом, і порадиником, і менеджером.

Саме інноваційні технології (насамперед комп'ютерні, зокрема дистанційне навчання) допомагають викладачеві зробити процес засвоєння інформації ефективним, цікавим, різноманітним і демократичним. Особистісно-зорієнтований підхід у цьому плані є досить перспективним, оскільки він виходить із самоцінності особистості, її духовності та суверенності. Його метою є формування людини-фахівця як неповторної особистості, творця самої себе і своїх обставин. З цього погляду, завдання кожного викладача - так організувати самостійну роботу, щоб у її процесі студенти не тільки здобували професійні знання, а й розвивали пошукові, дослідницькі здібності, відкривали для себе щось нове, виробляли уміння узагальнювати вивчене, збагачувалися б духовно, морально виховувалися й творчо розвивалися. Це необхідно на сучасному етапі у зв'язку з докорінними змінами економічних відносин у країні, динамізмом сучасної науки і техніки, зростанням ролі особистості в суспільному житті.

Досвід переконує, що ефективність СРС підвищується при належному навчально-методичному забезпеченні: підручники, посібники, методичні рекомендації, практикуми, задачі (у тому числі на електронних носіях) тощо. Важливим є й створення умов для самостійного навчання: читальні зали, комп'ютерні класи, лабораторії, об'єкти майбутньої професійної діяльності та ін. При цьому вирішальне значення має спосіб подачі (організації) навчальної інформації. Маємо на увазі певну модель (визначену систему) організації роботи від з'ясування актуальності, визначення мети, формулювання завдань до самоперевірки ефективності їх розв'язання. З цією метою створюються дистанційні методичні комплекси навчальних дисциплін, які, згідно із сучасними вимогами, подаються студентам у формі Інтернет-сторінки у віртуальній бібліотеці ВНЗ або, ще краще, що є однозначним за доступністю, - на сайті відповідної кафедри.

Створюючи такі комплекси, викладачам треба пам'ятати слова Конфуція: „Те, що я чую, я забуваю, те, що я бачу, я пам'ятаю, те, що я роблю, я розумію”. Інколи ж студент отримує суцільний багатосторінковий текст, хоча відомо, що матеріал, поданий коротко, доступно, при цьому щедро ілюстрований схемами, таблицями, діаграмами тощо засвоюється найкраще, а ефективно його закріпленню допомагають ситуаційні задачі, рольові ігри, різної складності пошукові завдання й ін.

Отже, сьогодні ми можемо говорити про нову парадигму освіти, в якій правильно організована СРС дозволяє відкрити у ньому творчу особистість, здатну бачити й вирішувати соціально значущі проблеми та максимально реалізувати власні можливості, стати висококваліфікованим спеціалістом.

ВПЛИВ ДІЯЛЬНОСТІ АМЕРИКАНСЬКОГО ПЕДАГОГА ДЖОНА ХОЛТА (1923-1985) НА РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТНІХ СИСТЕМ

Американський педагог-реформатор Джон Холт (1923-1985) посідає особливе місце в теорії і практиці зарубіжної освіти. Ідеї педагога не втратили своєї актуальності й сьогодні, доказом цього є активна діяльність «Асоціації Джона Холта», президентом якої є Патрік Фаренга (*Patrick Farenga*).

Питання, що хвилювало Дж. Холта полягало в тому, як оберекти і підтримати здібності й обдарування, які закладені в дітях від природи, як перетворити школи на місця, що навчають й підтримують дітей, а не залякують й принижують їх [2, с. 3].

Дж. Холт наголошував на тому, що у шкот вчителі повинні частіше задаватися запитанням: «Що ми намагаємося досягти, і чи наші вчинки допоможуть нам досягти мети?». На його думку, вчителі повинні остерігатися робити добро «на замовлення» (щоб догодити керівництву школи, для прикладу), чи проголошувати пишномовні навчальні аргументи-моралізації - те, що вони роблять з причин економії часу чи зручності адміністрування. Ще більша небезпека прихована в тому, що почавши діяти із хороших мотивів, вчителі, в подальшому не аналізують результативності педагогічних дій, продовжують робити їх наполегливо і сліпо, не зумівши побачити, що вони завдають більше шкоди, ніж користі [1, с. 230].

Вчителям, котрі добросовісно виконують свою роботу, знайома фраза: «Я навчаю, але вони нічого не вчать». Цього ж висновку дійшов і Дж. Холт, коли почав працювати в Колорадо (*Colorado*). Він писав: «Декілька хороших учнів залишилися успішними, а невстигаючі не почали вчитися краще, швидше, гірше» [1, с. 231].

На сторінках книги «Причини дитячих невдач» (*How children fail*) Дж. Холта ми знаходимо запитання, на яке педагог довгі роки шукав відповідь: «Чому вони *не вчаться*, тому, чому ми навчаємо їх?». Відповідь буде такою: «Тому що ми навчаємо їх, іншими словами, намагаємося контролювати їхні думки» [1, с. 231].

Педагог відмічав: «Які б результати не показали тести, дуже мало того, що викладають вчителі вивчається учнями, дуже мало того, що вивчається запам'ятовується ними, і дуже мало того, що запам'ятовується використовується учнями в повсякденному житті. Ми вивчаємо, пам'ятаємо і використовуємо те, з чим стикаємося у повсякденному житті, «нешкільшій» частині нашого життя» [1, с. 232-233].

Коли Дж. Холт почав працювати у школі, то наївно думав, що мета